

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024**

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: 1007 ✓

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs;
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul.

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul;
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul.

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul;
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul.

IV. Criteriile de evaluare și punctajele acordate

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Punctaj acordat – 5,00 puncte

Motivare:

Analiza hotărârilor candidatului relevă încercările sale de a identifica aspectele cu adevărat relevante ale procesului și de a le realiza o prezentare corespunzătoare.

Cu toate acestea, o caracteristică importantă a hotărârilor judecătorești în discuție este reprezentată de împrejurarea că, deși se reușește identificarea problematicii juridice de care depinde tranșarea raportului litigios, aceasta este tratată, adesea, într-o manieră inadecvată, circumscrisă unui stil propriu de redactare, ce reflectă o capacitate de analiză și sinteză diminuată.

Astfel, deși candidatul dezvoltă raționamente și oferă argumente juridice în susținerea propriei soluții adoptate în cadrul instanței de control judiciar, realizând, de regulă, încadrarea adecvată și răspunzând motivelor de apel/recurs, precum și apărărilor invocate, capacitatea sa de analiză este afectată prin folosirea frecventă a unor fraze lungi, cu paranteze explicative intercalate, de natură să distragă atenția cititorului, să fractureze cursivitatea mesajului și să îngreuneze înțelegerea raționamentului. În susținerea acestei observații, Comisia va menționa totalitatea hotărârilor ce au făcut obiectul verificărilor, indicând, doar cu titlu de exemplu, hotărârile nr. 1(pag.14-15), 2(pag.13-14), 6(pag.16-17) și 7(pag.21) depuse de candidat și hotărârile nr. 9(pag.63), 12(pag.4-5), 13(pag.43-44), 16(pag.7), 21(pag.3), 23(pag.8) și 24(pag.3) selectate de către Comisie.

În unele situații, se remarcă o preocupare mai redusă a candidatului pentru o exprimare îngrijită, Comisia identificând, în cuprinsul hotărârilor, o serie de dezacorduri [hotărârile nr. 14 („*dovedirea conținutului acesteia, cât și al trimiterii către adresa corectă*”), 19 („*nu s-a depășit în nici un mod limitele investiției*”), 20 („*iar nu a unei eventuale erori de interpretare a probelor, ce au condus la stabilirea unei alte situații de fapt decât cea reală*”) și 23 („*modul de stabilire al acestuia*”) selectate de către Comisie], cât și erori materiale (hotărârea nr. 7 depusă chiar de candidat în care, în practica, se menționează obiectul cauzei ca fiind „*atragerea procedura insolvenței*”, în loc de „*deschiderea procedurii insolvenței*”).

Nu în ultimul rând, Comisia notează identificarea unor greșeli de ortografie și de punctuație (hotărârile nr. 10 - „*în motivare sa arătat că*” și 23 selectate de Comisie), inclusiv neprevenirea efectului neufonic (hotărârile nr. 2 și 7 depuse de candidat și hotărârile nr. 6, 8, 11 și 15 selectate de către Comisie), erori de tehnoredactare [hotărârea nr. 2 („*a da naște*”-pag.13) depusă de candidat și hotărârile nr. 9 („*nu transformă contrcatul într-unul aleatoriu*”; „*un control niuci măcar tangențial*”), 20 („*presupusului debitul*”), 25 („*constatând că cerea de amânare*”) și 28 („*jurisprudența CJUE a indicat constat inadmisibilitatea*”) selectate de către Comisie], precum și lipsa diacriticelor (hotărârile nr. 10, 13, 19, 20 și 29 selectate de Comisie).

Toate aceste aspecte sunt de natură să submineze capacitatea de analiză și să afecteze atât calitatea hotărârii judecătorești, cât și imaginea instanței.

Deși se remarcă atenția constantă a candidatului pentru soluționarea cu prioritate a excepțiilor procesuale și pentru respectarea limitelor judecății în căile de atac, inclusiv a prevederilor art. 499 C.proc.civ., vizând motivarea hotărârilor în recurs, au fost identificate și cazuri în care acestea din urmă au fost încălcate (hotărârea nr. 6 depusă chiar de candidat), ori în care nu a fost indicat temeiul legal al soluției adoptate în calea de atac (hotărârea nr. 25 selectată de către Comisie).

În ceea ce privește prezentarea considerentelor hotărârilor atacate cu apel, a criticilor și apărărilor invocate de părțile litigante în faza devolutivă, candidatul alege să nu realizeze un efort de sinteză, preferând preluări ample ale acestora, insuficient sistematizate (numai cu titlu de exemplu, hotărârile nr. 1, 2, 3, 5, 7 și 8 depuse de candidat și hotărârile nr. 3, 4, 5, 9, 11, 13, 23, 27 și 30 selectate

de Comisie). Astfel, în cvasitotalitatea hotărârilor pronunțate și redactate de candidat în faza apelului, acesta procedează la o preluare a conținutului sentinței primei instanțe, redat în cuprinsul deciziei fără schimbarea timpului verbal, la persoana a treia singular [numai cu titlu de exemplu, hotărârile nr. 3 și 5 depuse de candidat și hotărârile nr. 4 („tribunalul reține că”; „cu toată compasiunea pe care o avem cu toții”; „vă solicităm să aveți în vedere”), 8 („tribunalul apreciază”), 13 („tribunalul se va pronunța”; „tribunalul nu poate primi”) și 30 („instanța este investită”) selectate de Comisie]. Ceea ce se evidențiază este discrepanța majoră între prezentarea parcursului procesual al cauzelor, în maniera arătată, și motivarea propriu-zisă a soluției adoptate de candidat, fenomen care poate fi observat atât în hotărârile depuse de acesta (nr. 3, 5 și 8), cât și în cele selectate de Comisie (de exemplu: din cele 65 de pagini ale hotărârii nr. 9, soluția pronunțată de candidat este motivată pe 4 pagini; din cele 44 de pagini ale hotărârii nr. 13, soluția pronunțată de candidat este motivată pe 2 pagini).

Aceeași este uneori situația și cu privire la prezentarea susținerilor părților cu ocazia dezbaterilor asupra căilor de atac deduse judecătii, expuse detaliat în practicele deciziilor (hotărârile nr. 2, 5 și 9 depuse de candidat).

Aceste aspecte generează un dezechilibru al conținutului de ansamblu al hotărârilor, sub aspect structural, și denotă o destrucție a capacității de sinteză a candidatului.

b) Coerența în exprimare

Punctaj acordat - 5,00 puncte

Motivare:

Hotărârile judecătorești redactate de candidat se caracterizează printr-o coerență moderată, determinată nu numai de lipsa rigorii analitice și de stilul abundent al acestora, ci și de maniera complexă de prezentare a considerentelor care susțin soluția pronunțată.

Deși acest candidat expune o succesiune logică de argumente în susținerea hotărârii adoptate, unitatea demonstrației juridice este afectată. Concluzia este susținută de observațiile reținute de Comisie anterior, la punctul a) al prezentului raport, care, în esență, circumscriu un stil inadecvat de motivare, caracterizat prin nesintetizarea parcursului procesual al cauzei, în antiteză cu motivarea propriu-zisă a soluției adoptate în calea de atac; prin folosirea în cuprinsul considerentelor proprii a unor fraze prea lungi, în interiorul cărora sunt intercalate paranteze explicative iar, în unele cazuri, sunt citate chiar și texte de lege, de natură a fragmenta coerența expunerii și a diminua consistența acesteia, precum și printr-o acuratețe mai redusă a exprimării, după cum s-a arătat deja.

Toate aceste aspecte sunt apte să afecteze valoarea juridică a motivării, impresia creată fiind în sensul unui ansamblu dezechilibrat și insuficient de coerent.

Așadar, deși problematica juridică esențială este surprinsă și relevată, stilul complicat de prezentare a acesteia este dificil de urmărit, ceea ce întinează, în cele din urmă, înțelegerea deplină a raționamentului.

Cu titlu de exemplu, în hotărârea nr. 9 selectată de Comisie, la pagina 65 se menționează: „Cele ce vizează hipervalorizarea CHF (ca element al impreviziunii, dar posibil și element al nulității, dacă ea ar fi fost cunoscută de Bancă, ce a operat dolosiv) pot fi analizate în cadrul aserțiunilor privind nulitatea clauzei, însă, în mod evident sunt eronate, Banca neavând un control niuci măcar tangențial asupra evoluției unei monede străine și nefiind nici măcar un indiciu concret care să răstoarne prezumția generală de bună-credință contractuală (cu atât mai mult cu cât Băncii nu i-ar profita niciodată o insolvabilitate generală a clienților săi, dată de evoluția monedei de contractare a împrumutului)”.

Neprecizarea poziției procesuale a intimaților, prin nementionarea în corpul considerentelor a depunerii/nedepunerii de către aceștia a întâmpinării, reprezintă, de asemenea, o conduită aptă să afecteze calitatea și coerența hotărârilor candidatului (hotărârile nr. 5 și 7 selectate de către Comisie).

c) Argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Punctaj acordat – 5,50 puncte

Motivare:

Ca regulă generală, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă printr-o claritate diminuată, fenomen generat de faptul că motivele care susțin soluția sunt prezentate într-o manieră caracterizată prin insuficientă rigoare și limpezime logică. Cu alte cuvinte, forța persuasivă a construcțiilor argumentative elaborate de candidat este vulnerabilizată de un stil de motivare nepotrivit, ale cărui particularități au fost deja prezentate la punctele a) și b) din raport.

Deși candidatul folosește un limbaj accesibil destinatarilor hotărârii, inclusiv celor fără pregătire juridică, acesta nu este unul suficient de precis și riguros. Raționamentul propus este fragmentat, de cele mai multe ori, prin introducerea unor informații conexe, uneori defectuos formulate, de natură să distragă atenția cititorului de la firul argumentativ.

Cu titlu de exemplu în hotărârea nr. 16 selectată de Comisie se menționează: „*cum acest termen este cel general de 3 ani, conform art 3 alin. 1 din Decretul 167/1958, aceasta era împlinit cu mult înainte de presupusa recunoaștere, astfel încât creanța era deja prescrisă și, neputând a-i fi novată natura prin actul respectiv rămân, în mod evident, fără utilitate analizarea aspectelor ce țin de natura legală și producătoare de efecte juridice a acestei presupuse recunoașteri (raportat la cine a făcut-o, în ce condiții față de reglementările fiscale, etc)*”.

Există și situații în care exprimarea este confuză, ca de exemplu: în practica hotărârii nr. 8 selectate de Comisie, inițial se precizează faptul că se soluționează un apel, pentru ca, ulterior, să se menționeze împrejurarea că stadiul procesual al cauzei este recursul, iar, finalmente, să se respingă apelul ca nefondat; în considerentele hotărârii nr. 10 selectate de Comisie, nu se precizează explicit care sunt părțile care au declarat apel în cauză.

Se remarcă preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate. Pe de altă parte, atenția pentru cercetarea apărărilor părților este mai redusă, existând situații în care, în cuprinsul hotărârilor analizate, nu se face vreo mențiune despre conținutul întâmpinărilor, după cum s-a arătat deja.

Concluzionând, stilul de redactare adoptat de acest candidat, caracterizat printr-o capacitate de analiză și sinteză diminuată, printr-o coerență neîndestulătoare, este inapt să răspundă unor înalte standarde profesionale de exigență.

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Punctaj acordat – 6,00 puncte

Motivare:

În general, se remarcă preocuparea candidatului pentru a răspunde, argumentat, cererilor și apărărilor părților, fiind evidentă intenția acestuia de a convinge pe cei implicați în conflictul judiciar de justetea raționamentului instanței.

În cuprinsul considerentelor proprii soluției adoptate, acesta face referiri la probele administrate în cauză, inclusiv prin trimiteri la filele dosarului. Deși este evidentă surprinderea chestiunilor esențiale ale judecății, claritatea și coerența expunerii sunt subminate prin stilul inadecvat de motivare.

Cu titlul de exemplu, în hotărârea nr. 7 depusă de candidat se menționează: „*În speță, deși inițial (aparent) acest caracter reieșea din art 11.1 al contractului dintre părți (f.14 dosar fond) coroborat cu facturile indicate (care, deși neasumate expres, pot fi considerate acceptate prin plățile ulterioare, parțiale și integrale – finale), acest caracter este în dubiu față de menționarea expresă de către apelantă, ulterior ultimei plăți invocate, a stingerii situației litigioase (care în mod logic nu poate viza doar stingerea în parte a penalităților), precum și prin debite ulterioare în sens invers, asumate de apelantă (a căror utilizare pentru o stingere parțială a principalului și a altor penalități decât cele solicitate în speță nu este dovedită direct, în condițiile legii insolvenței)*”.

Argumentația candidatului include referiri la situația de fapt stabilită în temeiul analizării coroborate a probatoriului administrat, la dispozițiile legale, la principiile și/sau regulile de drept aplicabile, redate explicit. Au fost remarcate și cazuri în care unele principii de drept au fost exprimate exclusiv în limba latină, fără o explicație aferentă, realizată în limba română, împrejurare de natură să transmită o informație nefuncțională părților nefamiliarizate cu limbajul juridic (hotărârile nr. 6 - „*ad impossibilum nulla obligatio*” și 8 - „*qui suo iure utitur neminem laedit*”, depuse de candidat și hotărârea nr. 9 - „*pacta sunt servanda*”, selectată de Comisie).

Omiterea menționării temeiului de drept al soluției adoptate în calea de atac dedusă spre soluționare reprezintă un caz izolat (hotărârea nr. 25 selectată de Comisie).

e) argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Punctaj acordat - 5,50 puncte

Motivare:

Candidatul este preocupat de argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv, existând un fir logic al expunerii ce permite înțelegerea motivelor de fapt și de drept care au fost avute în vedere de instanță la pronunțarea hotărârii. Deși este evidentă predilecția candidatului spre folosirea unui limbaj accesibil și persoanelor fără pregătire juridică, comprehensibilitatea silogismelor juridice este vulnerabilizată prin stilul greoi și inadecvat de motivare deja prezentat, apreciat de Comisie ca fiind cvasinefuncțional.

Candidatul deține o bună logică juridică, însă capacitatea acestuia de a o transpune în hotărâri judecătorești clare, coerente și convingătoare este deficitară.

Cu titlu de exemplu, în hotărârea nr. 6 depusă de candidat, se menționează: „*În orice, caz, și culpa proprie, recunoscută expres, și culpa părții adverse (până la probarea ei, în cadrul procesual corect stabilit, doar invocată) sunt nu numai inapte de a conduce la constatarea unei imposibilități obiective de executare în condițiile art. 1557 și art. 1634 din Codul Civil - sau a regulii de principiu invocata expres - ad impossibilum nulla obligatio - ci și infirmă în mod expres teza temeiniciei acestei cauze juridice*”.

De regulă, se remarcă faptul că acest candidat procedează la o încadrare a criticilor invocate în recurs în motivele de nelegalitate prevăzute strict de legiuitor, chiar dacă partea le-a dat o încadrare greșită, cu înlăturarea de la analiză a celor de netemeinicie. Există însă și situații în care, nu s-a procedat la încadrarea criticilor invocate de parte în cazurile de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) C.proc.civ. (hotărârile nr. 6, 18, 19, 26 și 29 selectate de către Comisie).

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Punctaj acordat - 6,00 puncte

Motivare:

Sub rezerva prezentării extrem de ample a parcursului procesual al cauzei în cazul tuturor hotărârilor pronunțate în faza apelului, unde, așa cum s-a arătat în precedent, candidatul uzează, invariabil, de preluări insuficient sintetizate, motivarea propriu-zisă a soluției adoptate în calea de atac este moderată ca întindere, acesta dovedind capacitatea de a decela aspectele cu adevărat utile în plan juridic, concentrându-și argumentația asupra lor.

Nu poate trece însă neobservat stilul inadecvat de motivare, prin folosirea parantezelor explicative în interiorul frazelor, realizat în scopul unei înțelegeri sporite a argumentației, dar care, în realitate, este de natură să fractureze cursivitatea informației, să distragă atenția cititorului de la chestiunile esențiale și de la firul raționamentului propus, cu consecința obținerii unui efect invers, regretabil și indezirabil: îngreunarea înțelegerii informației transmise, care, astfel, devine una cvasinefuncțională.

Cu titlu de exemplu, în hotărârea nr. 23 selectată de Comisie, se menționează: „*Cât privește referirea la aprobarea sumei solicitate de apelantă de comitetul creditorilor(asupra căreia apelanta, de altfel, nu insistă, cunoscând probabil prea bine competențele acestuia), această stabilire nu-l poate ține nici un fel pe judecătorul sindic și nici nu este aptă să nască vreun drept al apelantei (dacă ar fi făcut-o, nu mai avea nevoie de mijlocirea instanței), singura posibilitate de stabilire ce ar fi făcut nelegală sentința instanței fiind stabilirea anterioară de către Adunarea Creditorilor*”.

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

Punctaj acordat - 9,50 puncte

Motivare:

În general, dispozitivul hotărârilor pronunțate de candidat este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, facilitând, atunci când este cazul, punerea în executare a statuărilor instanței.

Comisia remarcă însă faptul că, există și situații în care acuratețea dispozitivului este afectată. Astfel, deși se admite cererea de cheltuieli de judecată formulată de intimat, candidatul nu înțelege să identifice în dispozitivul deciziilor pronunțate, în favoarea cărei părți este obligată partea căzută în pretenții să plătească respectivele cheltuieli de judecată, ocazionate de calea de atac soluționată (hotărârile nr. 2, 8, 9 și 10 depuse de candidat și hotărârile nr. 21 și 22 selectate de Comisie).

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Punctaj acordat - 7,00 puncte

Motivare:

Examinarea hotărârilor judecătorești redactate de candidat impune concluzia că, în activitatea de judecată, acesta înțelege însemnătatea analizării și interpretării probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului în cauză și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice, prin respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

Cu toate acestea, forța persuasivă a hotărârilor judecătorești redactate de candidat este vulnerabilizată prin detalii explicative intervenite sistematic în cuprinsul considerentelor, după cum s-a arătat anterior.

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul;

Punctaj acordat - 10 puncte

Motivare:

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate și redactate de acesta regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzelor o impune, referiri la hotărârile relevante, inclusiv la cele pronunțate de către instanța supremă în mecanismele obligatorii de unificare. Mai mult, referirile nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor statuate, valorificate de o manieră corespunzătoare în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (hotărârile nr. 4, 5, 9, 13, 26 și 28 selectate de Comisie).

j) respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.

Punctaj acordat – 9,00 puncte

Motivare:

În perioada supusă atenției, au fost înregistrate, în mod constant, depășiri ale termenului legal de redactare a hotărârilor, însă comisia notează că întârzierile semnalate sunt scuzabile, în condițiile în care, numărul de cauze în care candidatul a participat la judecată și numărul de hotărâri redactate, s-au înscris, de regulă, peste încărcătura medie de cauze pe judecător și, respectiv, peste numărul mediu de hotărâri redactate de judecători la nivelul secției în care acesta a funcționat, îndeplinind, totodată, și alte activități profesionale, potrivit relațiilor comunicate.

V. Punctaj total: 68,50 puncte

Data: 29.02.2024

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

Președinte:

Membru:

Membru: